

ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Αίτηση Αρ. 10/2024

19 Ιουλίου, 2024

[Α. Ρ. ΛΙΑΤΣΟΣ, Π., Τ. Θ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Τ. ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ,
Δ. ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ, Ν. ΣΑΝΤΗΣ, Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ,
Τ. ΚΑΡΑΚΑΝΝΑ, Η. ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Δ/ΣΤΕΣ]

Δικαιοδοσία Δυνάμει του Άρθρου 9(2)(γ) του Νόμου 33/64.

ΚΑΙ

Αναφορικά με το άρθρο 9(2)(γ) του Περί Απονομής της Δικαιοσύνης
(Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμου του 1964-2022.

ΚΑΙ

Αναφορικά με τον περί της Λειτουργίας του Ανωτάτου Συνταγματικού
Δικαστηρίου Διαδικαστικό Κανονισμό του 2023.

ΚΑΙ

Αναφορικά με την Αίτηση του Δικηγόρου για τους Εφεσίβλητους Κώστα Ευγενίου κ.ά. (ως ο επισυναπτόμενος κατάλογος), στην Έφεση κατά Απόφασης του Διοικητικού Δικαστηρίου Αρ. 88/2023.

ΚΑΙ

Αναφορικά με την Απόφαση του Εφετείου στην Έφεση Διοικητικού Δικαστηρίου Αρ. 88/2023, ημερομηνίας 29.05.2024.

*Κ. Μελάς με Κ. Πατσαλίδου (κα), για Μαρκίδη, Μαρκίδη & Σία ΔΕΠΕ,
για τους Αιτητές.*

*Μ. Δρυμιώτου (κα), Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α' με Π. Βασιλείου,
Δικηγόρο της Δημοκρατίας για Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
για την Καθ' ης η Αίτηση.*

**Α. Ρ. ΛΙΑΤΣΟΣ, Π.: Η απόφαση του Δικαστηρίου
είναι ομόφωνη και θα δοθεί από τον Η. Γεωργίου, Δ.**

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Δ.: Το επίδικο ζήτημα, στην υπό κρίση Αίτηση, είναι κατά πόσο από την απόφαση του Εφετείου προκύπτουν νομικά θέματα τα οποία συναρτώνται (i) με τη διαφοροποίηση πάγιας νομολογίας (ii) με την ανάγκη ορθής ερμηνείας πρωτογενούς ουσιαστικής νομοθετικής διάταξης και δη του **Άρθρου 122 του Συντάγματος** και τέλος (iii) με ζήτημα γενικής δημόσιας σημασίας, ώστε να ενεργοποιείται το **Άρθρο 9(2)(γ) του Περί Απουomής της Δικαιοσύνης Νόμου του 1964 (Ν. 33/64)**, (στο εξής «ο Νόμος»).

Η ενεργοποίηση της δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου στη βάση του **Άρθρου 9(2)(γ)¹** του Νόμου και η προς

¹ «(2) Από την 1η Ιουλίου 2023, το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο έχει-

(γ) αποφασίζει σε τρίτο και τελευταίο βαθμό βάσει αίτησης, η οποία υποβάλλεται από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ή οιονδήποτε των διαδίκων, κατόπιν αδείας παραχωρουμένης υπό του ιδίου και κατόπιν προηγηθείσας διαδικασίας αναθεωρητικής εφέσεως επί νομικών θεμάτων προκυπτόντων την απόφαση του Εφετείου, τα οποία συναρτώνται με τη διαφοροποίηση πάγιας νομολογίας ή με την ανάγκη ορθής ερμηνείας, είτε πρωτογενούς είτε δευτερογενούς ουσιαστικής νομοθετικής διατάξεως, ή με μείζον ζήτημα δημοσίου συμφέροντος ή γενικής δημόσιας σημασίας ή με ζήτημα συνοχής του δικαίου επί συγκρουομένων ή αντιφατικών αποφάσεων του Εφετείου κατά την υπ' αυτού ενασκουμένη αναθεωρητική δικαιοδοσία:

Νοείται ότι, η συμφώνως των πιο πάνω, υποβαλλομένη αίτηση δέον να προσδιορίζει σαφώς τα προκύπτοντα από την απόφαση του Εφετείου νομικά θέματα, ως και τους πλήρεις λόγους και τα αναγκαία στοιχεία τα υποστηρίζοντα αυτήν, προκειμένου το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο να αποφανθεί κατά πόσο θα παραχωρήσει ή όχι την απαιτούμενη άδεια:

Νοείται περαιτέρω ότι, σε τέτοια περίπτωση, η απόφαση του Εφετείου αντικαθίσταται από την απόφαση του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου».

τούτο παροχή άδειας, αφορά αποκλειστικά στις περιοριστικά καθορισμένες από το Νόμο περιπτώσεις (**Βλ. Αίτηση αρ. 2/23, ημερ. 20.11.2023, Αναφορικά με την απόφαση του Εφετείου στην Α.Ε 42/19**).

Στο στάδιο αυτό είναι αναγκαία η καταγραφή ενός σύντομου ιστορικού της υπόθεσης.

Οι αιτητές, κατά τον ουσιώδη χρόνο, εργάζονταν στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, ως ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό (στο εξής «ΩΚΠ»). Στο πλαίσιο περιορισμού των δαπανών του δημόσιου τομέα και εξυγίανσης των δημοσιονομικών του Κράτους, αποφασίστηκε η κατάργηση του επιδόματος περιόδειας το οποίο χορηγείτο στο ΩΚΠ και η ενσωμάτωση μέρους αυτού, στο ωρομίσθιο όσων ωρομίσθιων ήταν περιοδεύοντες κατά τον Οκτώβριο του 2013 και υπηρετούσαν, μεταξύ άλλων, στο πιο πάνω Τμήμα. Οι αιτητές δεν ήταν δικαιούχοι του πιο πάνω επιδόματος.

Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού εξέδωσε εγκύκλιο, ημερ. 26.2.2014, σύμφωνα με την οποία το ΩΚΠ υποχρεωνόταν να

περιοδεύει προς εξυπηρέτηση υπηρεσιακών αναγκών, χωρίς να του καταβάλλεται το καταργηθέν επίδομα. Οι αιτητές με επιστολές τους, ημερ. 4.10.2015 και 27.2.2017, ζήτησαν την ενσωμάτωση του επιδόματος περιοδείας στη βάση ότι ήταν περιοδεύοντες, όπως και οι δικαιούχοι, στο ωρομίσθιο των οποίων, ενσωματώθηκε το επίδομα. Ο Διευθυντής του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, με επιστολή του, ημερ. 27.9.2017, ενημέρωσε τους αιτητές ότι το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού απέρριψε το αίτημα τους με επιστολή ημερ. 25.7.2017. Οι αιτητές, με αίτηση ακύρωσης, προσέβαλαν την πιο πάνω απορριπτική απόφαση.

Η Πρωτόδικη απόφαση.

Το Διοικητικό Δικαστήριο εξέτασε αυτεπάγγελα κατά πόσο η επίδικη απόφαση εμπίπτει στη σφαίρα του δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου. Επισήμανε ότι οι αιτητές ήταν τακτικό ωρομίσθιο προσωπικό και όλοι οι ωρομίσθιοι εργάτες σε έργα του δημοσίου είχαν το καθεστώς των αιτητών. Υιοθέτησε την **Θ. Κωνσταντίνου ν. Δημοκρατίας (2000) 4B Α.Α.Δ 1194** και επισήμανε ότι τα γεγονότα της υπό εξέταση περίπτωσης, διαφοροποιούνταν από τα γεγονότα της

Δ. Κωνσταντίνου ν. Δημοκρατίας (2004) 3 Α.Α.Δ 577. Κατέληξε, λαμβάνοντας υπόψη και τις πρόνοιες του **Άρθρου 122 του Συντάγματος**, πως η επίδικη απόφαση εμπίπτει στη σφαίρα του δημοσίου δικαίου. Στη συνέχεια, εξετάζοντας την προσφυγή, διαπίστωσε πλάνη περί τα πράγματα και πεπλαμένη αιτιολογία. Έτσι, η προσφυγή πέτυχε και ακυρώθηκε η επίδικη απόφαση.

Η καθ' ης η αίτηση - Δημοκρατία - αμφισβήτησε την ορθότητα της πρωτόδικης απόφασης.

Η απόφαση του Εφετείου.

Το Εφετείο παραμέρισε την πρωτόδικη απόφαση αφού έκρινε ότι η φύση της απασχόλησης των αιτητών ενέπιπτε στη σφαίρα του ιδιωτικού δικαίου και συνεπώς, η προσφυγή ήταν δικονομικά απαράδεκτη. Στην απόφαση του επισήμανε, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα:

«Για να υπάγεται η προσβαλλόμενη απόφαση στο δημόσιο δίκαιο ώστε (η προσβάλλουσα τη νομιμότητά της) Προσφυγή να είναι παραδεκτή, πρέπει η απασχόληση των Εφεσίβλητων να εντάσσεται στο πλαίσιο σχέσης δημόσιου και όχι ιδιωτικού

δικαίου. Συνεπώς, απαραίτητη είναι η εξέταση της φύσης της απασχόλησης των Εφεσιβλήτων, ως αυτή προσδιορίζεται από τις συνθήκες που τη διέπουν, όπως από τους όρους πρόσληψης, από την ακριβή χρονική περίοδο της υπηρεσίας τους (και το συνεχές της), από τον τρόπο αμοιβής κ.λπ. (**Έφεση κατά Απόφασης Διοικητικού Δικαστηρίου Αρ. 151/2018 Χατζηγεωργίου ν. Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, απόφαση ημερ. 14.2.2024· Έφεση κατά Απόφασης Διοικητικού Δικαστηρίου Αρ. 68/2018 Δημοκρατία ν. Ιωσήφ, απόφαση ημερ. 6.3.2024**)

.....

Δεν συμφωνούμε ότι η εκ των Εφεσιβλητων επίκληση της **Θεόδωρος Κωνσταντίνου (2000) 4 Α.Α.Δ. 1194** υποστηρίζει τη θέση τους, διότι ο εκεί προσφεύγων Θεόδωρος Κωνσταντίνου ήταν επίσης εις των πρωτόδικων αιτητών και κατ' έφεση εφεσειόντων στην προρρηθείσα **Θεόδωρος Κωνσταντίνου κ.α. ν. Δημοκρατίας (2010) 3 Α.Α.Δ. 212**, όπου το Εφετείο ρητά μνημόνευσε τόσο την **Θεόδωρος Κωνσταντίνου ν. Δημοκρατίας (2000) 4 Α.Α.Δ. 1194** όσο και το γεγονός ότι η τελευταία αυτή υπόθεση αφορούσε έναν εκ των ενώπιόν του εφεσειόντων. Παρά ταύτα, το Εφετείο αποστασιοποιήθηκε από την προσέγγιση της **Θεόδωρος Κωνσταντίνου ν. Δημοκρατίας (2000) 4 Α.Α.Δ. 1194**, κρίνοντας ότι η ενώπιόν του προσβαλλόμενη πράξη προαγωγής ενδιαφερομένων μερών (σε θέση την οποία διεκδικούσαν οι ενώπιόν του εφεσειόντες) ενέπιπτε στο ιδιωτικό δίκαιο κατ' εφαρμογή του δεδδικασμένου της **Δημήτρης Κωνσταντίνου κ.ά. (supra)**.

Κατ' εφαρμογή της ως άνω νομολογίας, κρίνουμε πως η φύση της απασχόλησης των ενώπιόν μας Εφεσιβλητων εμπίπτει στη σφαίρα του ιδιωτικού δίκαιου και πως η περί αντιθέτου πρωτόδικη κρίση είναι εσφαλμένη. Ως εκ τούτου, η ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου Προσφυγή ήταν δικονομικά απαράδεκτη και έπρεπε να απορριφθεί ως τέτοια.

.....

Εντούτοις, κατά την **Δημήτρης Κωνσταντίνου κ.ά. (supra)** και την **Θεόδωρος Κωνσταντίνου κ.ά. ν. Δημοκρατίας (supra)**, αυτοί οι Όροι (εκ της δομής και του περιεχομένου τους) δεικνύουν ότι η απασχόληση των ωρομίσθιων κυβερνητικών εργατών την οποία διέπουν εδράζεται σε συλλογική σύμβαση εργασίας που προσιδιάζει στο ιδιωτικό δίκαιο, χωρίς αυτό το συμπέρασμα να αναιρείται από το πολυετές και συνεχές της απασχόλησής τους («Η διάρκεια και συνέχεια της εργοδότησης αφ' εαυτής δεν απαντούν το ερώτημα, ούτε είναι ταυτόσημες οι έννοιες «απασχολούνται τακτικώς» και «απασχολούνται συνεχώς και επί μακρό»).

Επίσης, το καταργηθέν επίδομα περιόδειας προβλεπόταν στον κανονισμό 51 των Όρων Απασχόλησης ΩΚΠ οι οποίοι -ως προαναφέρθηκε- δεν έχουν κανονιστικού περιεχομένου υπόσταση, αλλά συνιστούν προϊόν συμφωνιών μεταξύ της εργοδοτικής και συντεχνιακής πλευράς.

Περαιτέρω, υπήρξε άμεση εμπλοκή της συντεχνιακής πλευράς, τόσο σε σχέση με την κατάργηση του επιδόματος όσο και σε σχέση με την επιλογή των δικαιούχων στο ωρομίσθιο των οποίων μέρος του επιδόματος θα ενσωματωνόταν. Συναφώς, η προρρηθείσα εγκύκλιος ημερ. 26.2.2014 καταργεί το επίδομα περιόδειας με οδηγίες του Προέδρου της Μικτής Εργατικής Επιτροπής (εφεξής «η ΜΕΕ») και μετά από συναφή συμφωνία μεταξύ της Επίσημης και της Εργατικής Πλευράς. Η δε εγκύκλιος υπογράφεται από λειτουργό του ΤΔΔΠ ως Γραμματέα της ΜΕΕ.

Αυτά δε τα στοιχεία τείνουν στο συμπέρασμα ότι η Διοίκηση εν προκειμένω δεν ασκούσε *imperium* αλλά, αντιθέτως, δρούσε σε ισότιμη βάση με την αντισυμβαλλόμενη συντεχνιακή πλευρά».

Ακολούθως θα εξετάσουμε αν στοιχειοθετούνται οι προϋποθέσεις παροχής άδειας στη βάση του **'Αρθρου 9(2)(γ)** του Νόμου.

Εισήγηση ότι το Εφετείο διαφοροποιήθηκε από την πάγια Νομολογία.

Ήταν η θέση του ευπαιδευτού συνηγόρου των αιτητών ότι, οι τελευταίοι, δεν εργοδοτούντο με συλλογική σύμβαση εργασίας και το περί του αντιθέτου συμπέρασμα του Εφετείου ήταν λαθεμένο υπό τις περιστάσεις και προς υποστήριξη της πιο πάνω θέσης του έκανε αναφορά στην **Θ. Κωνσταντίνου v. Δημοκρατίας (2000) 4 Α.Α.Δ 1194.**

Η παροχή άδειας στη βάση του προαναφερθέντος **Άρθρου 9(2)(γ)** του Νόμου δεν συναρτάται με το εσφαλμένο ή μη της απόφασης του Εφετείου. Ούτε και άπτεται του κατά πόσο το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο εναρμονίζεται ή όχι με την κρίση του Εφετείου. Εξαρτάται αποκλειστικά από τη συνδρομή των προϋποθέσεων του πιο πάνω Άρθρου, αντικριζόμενου, υπό το πρίσμα της συνταγματικής υπόστασης του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου. Ως λέχθηκε στην υπόθεση **Αναφορικά με την Αίτηση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, Αρ. Αιτ. 2/2023, ημερ. 31.1.2024:**

«Το Άρθρο 9(2)(γ) είναι ιδιαίτερου χαρακτήρα η δικαιοδοσία που παρέχεται από το πιο πάνω Άρθρο θα πρέπει να ασκείται με φειδώ και το πεδίο εφαρμογής του θα πρέπει να αντικρίζεται υπό το πρίσμα της εγγενούς ιδιότητας και της συνταγματικής αποστολής του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου. Έργο του οποίου, εξ ορισμού, είναι ο καθορισμός και η διαμόρφωση αρχών δικαίου. Διαφορετική προσέγγιση θα οδηγούσε το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο σε διολίσθηση, προσδίδοντάς του δικαιοδοσία τριτοβάθμιου δικαστηρίου προς έλεγχο των αποφάσεων Εφετείου, καλούμενο να κρίνει επί όλου του φάσματος τη δευτεροβάθμια απόφαση.»

Πρόσθετα δε, ήταν η θέση του ευπαιδευτού συνηγόρου των αιτητών ότι το Εφετείο απέκλινε από την πάγια νομολογία, όπως μορφοποιήθηκε από τις αποφάσεις ***Pascalidou v. Republic (1969) 3 C.L.R. 297***, ***Androkli v. Republic (1985) 3A C.L.R. 11***, ***Θεόδωρος Κωσταντίνου (2000) 4 Α.Α.Δ. 1194***, ***Κωνσταντίνου v. Δημοκρατίας (2004) 3 Α.Α.Δ 577***, ***Χατζηγεωργίου v. Τμήμα Κτηματολογίου, Ε.Δ.Δ. 151/2018, ημερ. 14.2.2024*** και ***Δημοκρατία v. Ιωσήφ, Ε.Δ.Δ. 68/2018, ημερ 6.3.2024***, η οποία, ως αναφέρθηκε, ορίζει ότι με την συνδρομή συγκεκριμένων κριτηρίων, προκυπτόντων από τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης και τα στοιχεία των διοικητικών φακέλων, ωρομίσθιοι

κυβερνητικοί εργάτες δύνανται να υπαχθούν στον αναθεωρητικό έλεγχο του Διοικητικού Δικαστηρίου.

Πρόσφατα, το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο έχει, υποδείξει στην **Αίτηση αρ 6/24, ημερ. 24.6.2024, Αναφορικά με την αίτηση της Τετυάνα Πάσενουκ Πρωτοπαπά**, ότι «Η ανάληψη δικαιοδοσίας από το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο στη βάση της εξεταζόμενης προϋπόθεσης του εδαφίου (γ) του Άρθρου 9(2) σκοπό έχει τη δυνατότητα παρέμβασης του προς διασφάλιση της ευθυγράμμισης νομολογιακής προσέγγισης, όταν εντοπίζεται διαφοροποίηση του Εφετείου από πάγια νομολογία, ήτοι σταθερή αρχή δικαίου».

Για να αποφασισθεί η ιδιότητα ενός προσώπου ως δημόσιου υπαλλήλου σχετικά είναι τα όσα αναφέρθηκαν στη **Δ. Κωνσταντίνου v. Δημοκρατίας (2004) (ανωτέρω)**:

«... δεν τίθεται θέμα δεσμευτικού προηγούμενου ή κατηγοριοποίησης απασχόλησης, αφού στην κάθε συγκεκριμένη περίπτωση το θέμα είναι θέμα κρίσεως επί του συνόλου των γεγονότων που τη συνθέτουν, ούτε βεβαίως μπορεί να γίνεται λόγος για διάσταση στη νομολογία, η αρχή της οποίας είναι σαφής και δεν έχει διαφοροποιηθεί αφ' ότου διατυπώθηκε στη **Loizou a.o. v. C.Y.T.A.** Και δεν είναι μόνο το ότι δεν είναι δυνατός ο

προκαθορισμός της σημασίας οποιουδήποτε συγκεκριμένου στοιχείου για κάθε περίπτωση, αφού είναι ο ποικίλων συνδυασμός και η ποικίλου σημασία των στοιχείων σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, εξεταζόμενη στο χρόνο της, που διαμορφώνει, στο τέλος της ημέρας, την καλή κρίση του δικαστηρίου ως προς την έτσι αναδυόμενη πραγματική φύση της απασχόλησης. Ιδιαίτερως σε μια εποχή που ο ρόλος των πολιτειακών δραστηριοτήτων έχει εξέλθει από τα στερεότυπα πλαίσια του παραδοσιακού κράτους και διακλαδωθεί σε πολύμορφα και διαρκώς αναπτυσσόμενα πεδία που δεν επιτρέπουν δογματικές ή ανελαστικές αντικρύσεις παρά μάλλον μια λειτουργική και πραγματιστική προσέγγιση στο πλαίσιο της κοινής λογικής και των αναγκών και αντιλήψεων της εποχής».

Ο λόγος της πιο πάνω απόφασης υιοθετήθηκε, σε μεταγενέστερες υποθέσεις και δη, μεταξύ άλλων, στην υπόθεση **Κωνσταντίνου κ.ά. v. Δημοκρατίας (2010) 3 Α.Α.Δ. 212** καθώς και στις πρόσφατες αποφάσεις του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου στις υποθέσεις **Χατζηγεωργίου (ανωτέρω)** και **Ιωσήφ (ανωτέρω)**.

Από την διαχρονική, σταθερή και σαφή νομολογία προκύπτει ότι το Δικαστήριο θα πρέπει να εξετάσει τις ειδικές περιστάσεις της κάθε υπόθεσης, όπως τη φύση των καθηκόντων του ως ωρομίσθιου εργάτη, τις συνθήκες και όρους πρόσληψης, την περίοδο της υπηρεσίας του, τον τρόπο αμοιβής του και πολλά άλλα, ώστε να αποφασισθεί, με επαρκή αιτιολογία, η ιδιότητα του αιτητή.

Οι αιτητές μας παρέπεμψαν στην υπόθεση **Κωνσταντίνου υ. Δημοκρατίας (2000) (ανωτέρω)**, προβάλλοντας ότι το Εφετείο απέστη από το λόγο της. Η πιο πάνω υπόθεση όμως, βασίστηκε στα δικά της περιστατικά και σε αυτήν έγινε αναφορά στην **Θ. Κωνσταντίνου υ. Δημοκρατίας (2010)**, η οποία υιοθέτησε το λόγο της **Δ. Κωνσταντίνου κ.α υ. Δημοκρατίας (2004)**, όπου επισημάνθηκε ότι «...το θέμα δεν είναι το ποιά απόφαση πρέπει να ακολουθηθεί, αφού η κάθε απόφαση βασίζεται στα δικά της πραγματικά στοιχεία, αλλά ακριβώς η εφαρμογή της ισχύουσας αρχής σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση στη βάση των εν λόγω στοιχείων της».

Και κάτι ακόμη σημαντικό. Οι αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου, στην άσκηση πρωτοβάθμιας δικαιοδοσίας του, έχουν μόνο πειστικό χαρακτήρα για τα Επαρχιακά Δικαστήρια ή το Διοικητικό Δικαστήριο (βλ. **Γ.Μ. Πική «Το Αγγλικό Κοινό Δίκαιο, οι Κανόνες της Επιείκειας και η Εφαρμογή τους στην Κύπρο» σελ. 81**). Η απόφαση, στην υπόθεση **Κωνσταντίνου υ. Δημοκρατίας (2000)**, εκδόθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο κατά

την ενάσκηση της πρωτοβάθμιας του δικαιοδοσίας και συνεπώς, δεν αποτελεί δεσμευτικό προηγούμενο.

Στην προκείμενη περίπτωση το Εφετείο δεν διαφοροποιήθηκε από την πάγια νομολογία. Έκρινε, με βάση τα ενώπιον του γεγονότα, ότι οι αιτητές δεν είναι δημόσιοι υπάλληλοι στο πλαίσιο του **Άρθρου 122 του Συντάγματος**.

Εισήγηση ότι υφίσταται ανάγκη ορθής ερμηνείας του Άρθρου 122 του Συντάγματος και ζήτημα γενικής δημόσιας σημασίας.

Στην αίτηση αναφέρεται ότι προκύπτει ανάγκης ορθής ερμηνείας του **Άρθρου 122 του Συντάγματος**² και της εξαίρεσης που

² Άρθρο 122 « Εν τω παρόντι κεφαλαίω οι κάτωθι όροι, εκτός εάν εκ της εν δεδομένη αλληλουχία χρήσεως όρου τινός προκύπτει άλλο τι, σημαίνουν:

Ο όρος «δημοσία θέσις ή αξίωμα» σημαίνει θέσιν ή αξίωμα εν τη δημοσία υπηρεσία.

Ο όρος «δημόσιος υπάλληλος» δηλοί τον κατέχοντα μονίμως ή προσωρινώς δημοσίαν θέσιν ή αξίωμα ή τον αναπληρούντα τον μόνιμον κάτοχον.

Ο όρος «δημοσία υπηρεσία» σημαίνει υπηρεσίαν υπαγομένην εις την Δημοκρατίαν, πλήν της υπηρεσίας εν τω στρατώ ή εν τοις σώμασιν ασφαλείας της Δημοκρατίας και περιλαμβάνει υπηρεσίαν παρά τω Οργανισμώ Εσωτερικών Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, τω Ραδιοφωνικώ Ιδρύματι Κύπρου και τω Οργανισμώ Ηλεκτρισμού Κύπρου και παρ' οιοδήποτε ετέρω νομικώ προσώπω δημοσίου δικαίου ή παρ' οιοδήποτε ετέρω οργανισμώ δημοσίου δικαίου άνευ νομικής προσωπικότητας, ιδρυομένοις προς το δημόσιον συμφέρον υπό νόμου, των οποίων τα κεφάλαια

αποτυπώνεται στο όρο ότι «δημόσια υπηρεσία» δεν περιλαμβάνεται η υπηρεσία « ...εργατών, εκτός εάν ούτοι απασχολούνται τακτικώς ως εργάται εις μόνιμα έργα της Δημοκρατίας ή οιοδήποτε εκ των ειρημένων νομικών προσώπων ή οργανισμών». Προβάλλουν ότι λαθεμένα το Εφετείο ενέταξε τους αιτητές στο ιδιωτικό δίκαιο και έτσι, ως αναφέρεται, «... με τη δεσμευτικότητα της απόφασης του Εφετείου προς το Διοικητικό Δικαστήριο...καθίσταται πλέον ανενεργή και μη εφαρμόσιμη η εξαίρεση του Άρθρου 122 του Συντάγματος που υπαγορεύει ότι οι εργάτες που απασχολούνται τακτικώς στα μόνιμα έργα της Δημοκρατίας εμπίπτουν στον όρο «δημόσια υπηρεσία»».

Το δε ζήτημα γενικής δημόσιας σημασίας, ως προσδιορίζεται στην αίτηση, εστιάζεται «... εάν πράγματι παρέχεται η δυνατότητα στο ΩΚΠ, έστω υπό προϋποθέσεις, να αποταθεί για αναθεωρητικό έλεγχο πράξεων που το αφορούν. Τέτοια δυνατότητα κατά την Απόφαση του Εφετείου δεν παρέχεται, ούτε για το τακτικό ΩΚΠ και επομένως το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο, στα πλαίσια των εξουσιών του θα

είτε παρέχονται είτε είναι ηγγυημένα υπό της Δημοκρατίας, εν η δε περιπτώσει η επιχείρησις ασκείται αποκλειστικώς υπό τοιούτου νομικού προσώπου ή οργανισμού, Εφ' όσον η διοίκησις αυτού τελεί υπό τον έλεγχον της Δημοκρατίας. Ο εν αρχή όρος δεν περιλαμβάνει όμως υπηρεσίαν εις θέσιν ή αξίωμα ου ο διορισμός ή η πλήρωσις δυνάμει του Συντάγματος ενεργείται από κοινού υπό του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας, ουδέ υπηρεσίαν εργατών, εκτός εάν ούτοι απασχολώνται τακτικώς ως εργάται εις μόνιμα έργα της Δημοκρατίας ή οιοδήποτε εκ των ειρημένων νομικών προσώπων ή οργανισμών».

πρέπει να αποφασίσει ουσιαστικά για το καθεστώς που διέπει το συγκεκριμένο κυβερνητικό προσωπικό, και σε κάθε περίπτωση υπό ποιες προϋποθέσεις ενεργοποιείται για αυτά τα πρόσωπα η εξαίρεση του Άρθρου 122 του Συντάγματος».

Το **Άρθρο 122 του Συντάγματος** καθορίζει τους όρους «δημόσιος υπάλληλος» και «δημόσια υπηρεσία». Στη βάση των γεγονότων που περιβάλλουν την κάθε υπόθεση, ως ήδη αναφέρθηκε, εξετάζεται εάν η εργοδότηση εμπίπτει ή όχι στο δημόσιο ή ιδιωτικό δίκαιο. Συνεπώς, δεν υφίσταται ανάγκη ορθής ερμηνείας πρωτογενούς ουσιαστικής διάταξης και ούτε προκύπτει ζήτημα γενικής δημόσιας σημασίας.

Εν κατακλείδι, κρίνουμε ότι δεν υπήρξε διαφοροποίηση πάγιας νομολογίας και δεν υφίσταται, ανάγκη ορθής ερμηνείας πρωτογενούς ουσιαστικής διάταξης και ζήτημα γενικής δημόσιας σημασίας.

Η Αίτηση απορρίπτεται. Επιδικάζονται έξοδα ύψους €4000 υπέρ της καθ' ης η αίτηση και εναντίον των αιτητών.

Α.Ρ. ΛΙΑΤΣΟΣ, Π.

Τ.Θ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Δ.

Τ.ΨΑΡΑ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Δ.

Δ. ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ, Δ.

Ν. ΣΑΝΤΗΣ, Δ.

ΣΤ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ, Δ.

Τ. ΚΑΡΑΚΑΝΝΑ, Δ.

Η. ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Δ.

